

**Svejsning/
skæring**

Sundheds-
farer

Svejse- og skærerøg indeholder gasser og en række tungmetaller, der tilsammen kan give kronisk bronkitis og kræft i luftvejene, hvis forureningen ikke fjernes effektivt. Huden på ubeskyttede steder skal beskyttes mod ultraviolet lys og gnister. Svejselys kan medføre varige skader på øjnene.

Handsker
mv.

Ved svejsning skal anvendes handsker, der beskytter mod bestråling eller forbrænding fra svejseflammen.

Ved svejsearbejde i knælende stilling skal anvendes knæbeskyttere/pude samt egnede ankelmanchetter og forklæde som værn mod gnister og glødende metaldråber.

Øjenværn

Svejseren og andre i nærheden af svejsestedet skal anvende svejsehjelm, håndskærm eller

egnede briller (med sidebeskyttelse). I svejsehjelm og håndskærm skal anvendes filterglas af korrekt type.

Bedre er fast eller flytbar skærm, med tæthedegrad svarende til tætheden i beskyttelsesglassene.

Symptomerne på „svejsøjne“ er lysoverfølsomhed, rindende øjne, hævede øjenlåg og kraftige smerter i øjnene.

Svejselys/
svejsøjne

Til lindring af smerterne kan anvendes Zinkokain øjensalve (tidl. Cinkain), som kan købes på apoteket. Salven må ikke bruges under arbejde og ved færdsel i trafikken, da Zinkokainsalve virker bedøvende på øjnene.

Øjensalve

Fjernelse af svejserøg og slibestøv skal foretages med egnet ventilations- og udsugningsanlæg. På arbejdssteder hvor det ikke er muligt at etablere centrale procesventilationsanlæg, skal der anvendes transportabelt anlæg. Hvis dette ikke er muligt skal der anvendes egnet åndedrætsværn.

Svejserøg

Overfladebelægninger, som f.eks. fedt eller maling, skal fjernes før svejsning. Der skal så vidt muligt anvendes mekanisk afrensning. Der må kun anvendes organiske opløsningsmidler, hvis andet ikke kan bruges. Anvendes opløsningsmidler, må der ikke være rester til stede, når der svejses.

Materialer
med
overflade-
belægninger

- Brandfarer** Brandfarlige stoffer i nærheden af svejsestedet skal fjernes.
Hvis der nødvendigvis skal svejses tæt ved brandfarlige stoffer, bør der være vagtmand og ildslukker.
Ved arbejde på rørgennemføringer skal de tilstødende rum holdes under opsyn. Undersøg, om brand kan blokere flugtmulighederne.
Kontrol eftersyn efter svejsningens ophør kan forhindre brand.
- El-svejsning** Undgå berøring af elektrisk ledende genstande, især ved svejsning mellem rør, bag beholdere o.l.
Fugtig jord kan være ledende.
Ekstra forsigtighed er nødvendig, hvis man er våd af regn eller sved.
Benyt hele og tørre svejsehandsker (også til evt. hjælper).
Elektroden må kun berøres med isolerende handsker.
Anbring ikke elektroden mellem arm og brystkasse ved udskiftning.
Anbring ikke svejsekablet over nakken eller armen.
Hold arbejdsdragten tør og hel. Beskadiget svejseudstyr skal straks udskiftes. Hvor der er umiddelbar risiko for kropslig berøring af ledende dele, f.eks. i kedler, beholdere mv., gælder følgende krav til svejseaggregatet:

- Tomgangsspændingen skal nedsættes til 12 volt vekselspænding eller omsættes til højst 100 volt jævnspænding, inden 0,2 sek. efter at lysbuen er slukket.
- Der skal findes en overvågningsanordning, så beskyttelsen kan kontrolleres.

Stålflasker skal sikres mod stød, slag, væltning eller varmepåvirkning. De skal opbevares beskyttet mod vejrliget (sol og regn). Fyldte og tomme flasker bør opbevares adskilt. På tomme flasker skal flaskeventilen være lukket og beskyttelsehætten sat på. Gas- og iltslanger skal være hele og må ikke have samlinger. Flaskeventiler må ikke smøres eller udsættes for vold. Flasker med defekte ventiler må ikke bruges.

Gasvejsning
(autogen-
svejsning)

Flasker transporteres med egnet transportvogn.

Oxygen (ilt)	Oxygenflasker skal have blå kendingsfarve med hvide skuldre. Flasker, ledninger og apparater må ikke komme i berøring med olie eller andre fedtstoffer (kan forårsage selvan-tændelse).
Acetylen (gas)	Acetylenflasker skal have rødbrun kendingsfarve. Acetylen er meget eksplosiv. Benyt aldrig en flaske med utæt eller defekt ventil. Flasken bør stå oprejst under brug. For at forhindre tilbageslag i acetylenflasken skal man montere tilbageslagssikringsventil ved reduktionsventilen. Tilbageslag eller stærk ophedning kan medføre, at flasken eksploderer.
Lodning Flussmidler	Ved opvarmning afgiver de fleste flussmidler generende dampe (ofte syredampe), som er sundhedsfarlige. Dampene skal fjernes ved udsugning, inden de når frem til næse og mund. Flussmidler og loddemetaller må ikke indeholde over 0,1% cadmium på grund af forgiftningsfare.